

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 10: Malhostovice, kat. Nuzířov. Hliněná lidská nožka.
Fig. 10: Malhostovice, Kat. Nuzířov. Tönerner Menschenfuß.

leží asi 1 km severoseverovýchodně od středu Nuzířova, v sedle (kóta 358 m n. m.) mezi Paní horou (395,7 m n. m.) na západě a plochým návrším (419 m n. m.) vystupujícím mezi Nuzířovem a Lažany na východě. Severním směrem se terén svažuje k Lažance, jižním ke Žlíbku, v obou případech levostranným přítokům říčky Lubě. Přesná poloha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000, list 24-32-03, určena body o souřadnicích 443:221, 471:217 a 472:223 mm od Z:J s. č.

V jižním úseku polní cesty C2 bylo zjištěno celkem 58 sídlištních objektů, které je možné na základě získaného materiálu datovat převážně do kultury s lineární keramikou (II. stupeň). Vedle běžných, obvykle blíže neinterpretovatelných výkopů byla prozkoumána i část půdorysu charakteristického dlouhého domu nadzemní kůlové

konstrukce s přiléhajícími stavebními jámami, 2 zásobní jámy a 4 hliněné pece se dny vyloženými lomovými kameny. Z nálezů si zaslouží zvláštní zmínku hliněná lidská nožka, původně aplikovaná patrně na nějaké nádobě (obr. 10).

Mladší osídlení zastupují 3 objekty kultury s moravskou malovanou keramikou, které byly rozmístěny neda- leko od sebe ve východní části lokality.

Michal Přichystal

Literatura

Podborský, V. 2001: Život v pravěku. In: *Malhostovice–Nuzířov. Od nejdávější minulosti po současnost*. Tišnov: Obecní úřad Malhostovice-Nuzířov, 23–42.

Resumé

Malhostovice (Kataster Nuzířov, Bez. Brno-venkov). „Rybníčky“. LBK, MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODŘICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Rybníčky“. Areál firmy Rova. Parc. č. 1690/55. MMK I/II(?). Pohřby, sídliště. Záchranný výzkum.

Část objektů příslušela kultuře s MMK. Jednalo se o menší jámy, ale také hliníky, do kterých byly v několika případech vsazeny suterény srubových staveb a zemnice, o čemž svědčily pozůstatky kůlových či deskových konstrukcí (k. 2660, 2726). V jednom takovém objektu (k. 2660) byly zjištěny kostrové pohřby ženy a dítěte (k. 3820, 3828), v dalším byla nalezena izolovaná lebka (k. 2730). Z objektů pocházejí zlomky místní zelené břidlice, ŠI, BI a keramika zdobená malbou a v jednom případě také vpichem.

Petr Kos

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov), „Rybníčky“. MBK I/II(?). Skeletgräber, Siedlung. Rettungsgrabung.

MOHELNICE (OKR. ŠUMPERK)

Ulice Třebovská, parc. č. 240. Neolit–neolit. Sídliště. Zjišťovací sondáž.

V říjnu r. 2008 byla provedena VM Šumperk zjišťovací sondáž u městských hradeb na ulici Třebovské, parc. č. 240. Při příležitosti první etapy opravy hradeb, jejíž první fáze se uskutečnila v tomto roce, byly vně hradeb položeny dvě sondy A a B (podrobnosti viz kapitola Středověk a Novověk).

V obou sondách se výše od vrstvy 2 spolu s keramikou středověkou vyskytovalo i větší množství uniformních, keramických stěpů bez signifikantních znaků, rámcově datovaných do mladší až pozdní doby kamenné–

neolitu, eneolitu. Kromě keramiky se v sondě A, na povrchu vrstvy 3, nacházela také čepelka ze silicitu se srpovitým leskem. Ve stejné vrstvě byl nalezen i drobný výrobní odpad z těžby suroviny.

Získaný materiál je pro nás důležitým zjištěním doložujícím pravěké osídlení z území historického centra města, kde takové nálezy doposud chyběly.

Martin Baják

Resumé

Mohelnice (Bez. Šumperk). Třebovská Strasse, Parz. Nr. 240. Neolithikum/Äneolithikum. Siedlung. Sondierungsgrabung.

MOŘICE (OKR. PROSTĚJOV)

„Pololány u studánky“. MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během záchraného archeologického výzkumu souvisejícího s budováním východního obchvatu obce Mořice (podrobnější charakteristika lokality viz oddíl Doba římská a stěhování národů) byly zachyceny doklady osídlení náležející kultuře s moravskou malovanou keramikou. Byla zastoupena nejen jednou ze sídlištních jam, ale i častou intruzí její keramiky v sídlištních objektech reprezentujících mladší osídlení místa.

Pavel Fojtík

Resumé

Mořice (Bez. Prostějov). „Pololány u studánky“. MBK. Siedlung, Rettungsgrabung.

MOSTKOVICE (OKR. PROSTĚJOV)

„V loučkách“. LnK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Poloha „V loučkách“ se nachází severovýchodně od dnešních Mostkovic, vpravo od silnice směřující k městu Prostějovu. Archeologické objekty se soustředí v bližším okolí čerpací stanice pohonných hmot EUROOIL, při jejíž rekonstrukci na podzim roku 2003 bylo také prvně prokázáno neolitické osídlení místa (NZ ÚAPP Brno, č. j. 198/03; Čižmář, Geislerová 2006, 233; Fojtík 2004). Jedná se o rovinnou polohu rozloženou na pravém břehu říčky Hloučely s nadmořskou výškou v rozmezí 244–250 metrů. Na ZM ČR 1:10 000, list 24-24-06, místo výzkumu najdeme v okolí bodu o souřadnicích 463 mm od Z a 40 mm od J s. č.

V měsíci květnu 2008 zde probíhaly zemní práce související se stavbou „Domamyslice, VN, TR, NN, 20 RD, k. ú. Mostkovice“ pro investora E.ON Česká republika. Liniové výkopy narušily zásypy několika objektů, z nichž jeden poskytl velmi skromný soubor keramických fragmentů náležejících rámcově do II. stupně kultury s lineární keramikou.

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K. (eds.) 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999–2004*. Ústav archeologické památkové péče Brno, Brno.

Fojtík, P. 2004: Mostkovice (okr. Prostějov), čerpací stanice pohonných hmot EUROOIL. *Přehled výzkumů* 45 (2003), 128–129, Brno.

Resumé

Mostkovice (Bez. Prostějov). „V loučkách“. LBK. Siedlung, Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. TOPOLANY U OLOMOUCE, NEŘEDÍN, OKR. OLOMOUC)

Ulice bří Čapků. Neolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

V trase výkopu ST VIII pro kanalizační potrubí v intravillánu obce Topolany byly na profilu zachyceny dva pravěké objekty. V sídlištní odpadní jámě – výkop 1503, v blízkosti Křelovského potoka, se nacházely fragmenty lineární keramiky.

Miroslava Plaštiaková

Resumé

Olomouc (Kataster Topolany bei Olomouc, Bez. Olomouc). Neolithikum. Siedlungsabfallgrube. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-MĚSTO, OKR. OPAVA)

Mnišská ulice, parcela č. 357/2. LnK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Předstihový záchraný archeologický výzkum (č. akce NPÚ Ostrava 49/05) prováděný ve čtyřech etapách proběhl v časovém rozmezí od 15. 8. 2005 do 7. 8. 2008 v místě vnitrobloku mezi ulicemi Mnišská a Mezi trhy. Zkoumané místo se nachází na mapě ZM ČR 1 : 10 000, list 15-32-19, identitikační koordinát 268:291.

V místech budoucího trativodu gravitační kanalizační stoky bylo vytyčeno osm sond (S1–S8) a byl proveden archeologický výzkum. Celková délka sond byla okolo 40 m, průměrná šířka 1,8 m a hloubka od 2,5 m do 7 m.

Mimo novověkých a středověkých archeologických situací (viz kapitola Středověk–Novověk, Opava, Mnišská ul., parcely č. 363, 357/2) byl v sondě S6 zachycen i horizont dvou pravěkých kulturních vrstev (obr. 11. Na JZ konci sondy se po rozebrání středověké jímky ukázal ještě malý prostor (cca 1,4 × 0,4 m) k prozkoumání. Pod silnou hlinitou vrstvou s. j. 478 se objevil cca 3.1 m pod stávajícím povrchem horizont 0,2 m mocně šedohnědé jílovité hlíny s. j. 1170 ležící na sprašovém podloží, jejíž povrch se nacházel cca 253.4 m n. m. Kulturní vrstva obsahovala menší počet nezdobených keramických fragmentů